

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a IX-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Cu totul altfel acționau democrații. Aceștia considerau că săracii trebuie să aibă aceleași drepturi ca și cetățenii cu stare. Deși pentru a ocupa la Atena funcții obștești nimeni nu trebuia să fie neapărat un om bogat, săracii nu puteau să se îndeletnicească cu activitatea de stat. Ei erau nevoiți să muncească tot timpul, pentru a se putea hrăni atât pe ei, cât și familia lor. La propunerea lui Pericle, s-a instituit o plată pentru îndeplinirea obligațiilor de stat (...). În plus, pe teritoriul statelor care făceau parte din Liga ateniiană au fost înființate colonii ateniene, în care fiecare ateniian putea să capete un lot de pământ. Prin aceste colonii erau dintr-o dată rezolvate două probleme: se creau garnizoane dincolo de hotarele Aticii și se ameliora situația poporului simplu.”

(Plutarh, *Oameni iluștri ai Greciei*)

B. „Puterea efectivă a acestor basilei trebuie că a fost considerabilă, dacă ne gândim la eforturile economice pe care comunitățile supuse au trebuit să le depună. (...) Un rege victorios, Dromihete, este pus în situația de a-și convinge poporul în privința sorții captivilor macedoneni, luând hotărârile politice cu încuviințarea mulțimii (Diodor din Sicilia: prin mulțime înțelegem numai partea activă militar, cea care înfruntase primejdii războiului, și nu poporul de rând). Pe aceste baze s-a asigurat pentru câteva secole dinamica întregii structuri sociale getice. (...) Societatea getică s-a epuizat și începând cu mijlocul secolului III î.Hr. civilizația a intrat într-un recul prelungit. (...) Multe așezări au fost distruse, unele zone depopulate, însă cursul evenimentelor a luat o altă turnură, căci valul celtic a fost oprit de greci, dar răul fusese făcut. Principala consecință a fost că legăturile tradiționale cu Grecia și mai ales Macedonia au fost tăiate. Lumea getică s-a trezit singură și în pragul colapsului.”

(Cătălin Borangic, *Traci, geți, daci, geto-daci în Magazin Istoric*, 2020)

C. „Șansa ateniienilor a fost de a găsi în Clistene (...) omul care a știut să înțeleagă că cetatea nu va putea reveni la instituțiile trecutului și la privilegiile de castă care nu făceau altceva decât să ridice împotriva nobilimii celelalte clase ale populației. (...) De aceea (...) el a creat o nouă împărțire a cetățenilor. (...) Fiecare era, deci, cunoscut nu numai ca membru al unei familii, cu toate consecințele pe care le implica distincția dintre familii nobile și nenobile, dar și ca locuitor al unui sat ori cartier al Atenei, egal din punct de vedere juridic cu ceilalți cetățeni. Aparent nesemnificativă, această reformă pune, de fapt, bazele democrației ateniene. (...) Încă nu este democrație totală, așa cum va funcționa ea cincizeci de ani mai târziu, căci încă se aleg arhonți făcând parte din primele două clase de cetățeni. Dar puterea de a legifera este în mâinile întregului popor, deja stăpân al *ecclesiei* [Adunarea poporului] și căruia îi este recunoscut accesul în *bulé*, Consiliul celor 500, recrutat dintre toți ateniienii, câte 50 din fiecare trib.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa **A**, două caracteristici ale democrației. **4 puncte**
2. Menționați, din sursa **B**, două trăsături ale lumii getice. **4 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **C**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
4. Prezentați o caracteristică a modelului de educație din spațiul la care se referă sursele **A** și **C**. **5 puncte**
5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la evoluția Regatului dac, în afara celor la care se referă sursa **B**. **10 puncte**
6. Prezentați o asemănare și o deosebire dintre organizarea instituțională a Republicii romane în secolul I î.Hr., respectiv a Imperiului Roman în secolul al III-lea d.Hr. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre *Europa în secolele al V-lea – al XIV-lea* având în vedere:

- menționarea a două cauze și a două consecințe ale formării popoarelor medievale din spațiul european;
- precizarea unui fapt istoric referitor la evoluția Imperiului Bizantin în secolele al VII-lea - al XI-lea și prezentarea a două consecințe ale acestuia;
- explicarea rolului unei personalități politice în cadrul Imperiului Romano-German din secolele al X-lea – al XI-lea;
- prezentarea a două asemănări și a unei deosebiri dintre întemeierea Moldovei și a Țării Românești.

Notă!

Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză – efect, respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.